

menterne, skulle de menige, der skulle være med til at fælde Dom paa Grundlag af denne Oplæsning af Dokumenter, Forhør o. s. v., staa op under hele Handlingen. Naar de saa stemme, stemme de parvis, klassevis, og saa er der den Mærkelighed, at den ældstes Stemme indenfor hver Klasse gør Udslaget. Det kan ikke nytte, at den yngre stemmer Nej. Hvis den ældre stemmer Ja, møde de dog med 2 Stemmer for Ja, og det samme sker for hver Klasse. Dertil kommer, at hvis de forskellige Klasser, menige, Underofficerer, Løjtnanter osv. stemme mod Auditørens Indstilling — Auditøren er Forhørsleder, Forsvarer, Anklager og Dommer —, skal det meget nøje foreholdes disse, hvad det er for en Gerning, de ere ved at begaa, nemlig at stemme imod Auditøren, og endvidere skal det gøres dem begribeligt, at de paadrage sig et Ansvar ved at gaa derimod. De kunne drages til Ansvar for denne Stemmegivning. Jeg gad nu se 2 menige staa i en saadan Krigsret, staa op i 3—4 Timer eller mere og høre Auditøren oplæse Dokumenter og Forklaringer, og saa skulle til at stemme og vide, at stemme de fejl, stemme de ikke som Auditøren, kunne de drages til Ansvar derfor, i hvert Fald er det neppe velset af de højere Officerer. Det er jo en ren Parodi. Jeg mener, vi i Udvalget maa ind paa det, som hele Folketinget krævede den 13. Januar 1896, nemlig Klassesystemets Afskaffelse og en Sikring af Stemmeafgivningsfriheden.

Der er en mindre Ting, jeg vil gøre opmærksom paa, et Punkt, hvor jeg ikke synes, at Lovforslaget er klart affattet. Det er Spørgsmaalet om, hvem der skal betale Forsvaret. I § 10 hedder det, at de beskikkede Sagførere skulle have Godtgørelse og Salær, der i hvert enkelt Tilfælde bestemmes af Retten, og at disse Omkostninger udredes af Statskassen, hvis tiltalte fritages for eller ikke er i Stand til at betale dem. Dette Udtryk „ikke er i Stand til at betale dem“ er noget uklart. Hvad forstaar man derved? Der skulde i hvert Fald staa: „hvis tiltalte fritages eller er ubemidlet.“ Hvad vil det sige, at tiltalte ikke er i Stand til at betale Omkostningerne? Selv om en Soldat nu, altsaa i Begyndelsen af 20-erne, er ganske ubemidlet, vil man kunne hævde, at han i en senere Alder vil kunne være i Stand til at tjene saa meget, at han kan betale. Det er altsaa et meget uklart Udtryk, her er brugt. Disse Bestemmelser gælde kun de beskikkede Sagførere, og jeg antager, det

er Meningen, at her skal Forsvaret være gratis, undtagen hvor vedkommende Soldat virkelig er velhavende. Jeg antager, det er Meningen, men jeg mener, at det maa præciseres yderligere ved Hjælp af Udvalgets Arbejde.

Saa er der de antagne Sagførere — her var kun Tale om de beskikkede. Naar en militær antager en Sagfører selv — og i mange Tilfælde vil det selvfølgelig være at foretrække at have sin egen Sagfører, en Jurist eller en Mand mellem Office-rerne, man særlig sætter Pris paa, til hvis Upartiskhed man har Tillid —, fremgaaer det ikke af Lovforslaget, om Retsplejen er gratis. Saa vidt jeg kan slutte, skal vedkommende betale det Forsvar, som han selv antager, og hvis det er Tilfældet, forsvinder en stor Del af Betydningen af denne Ret til selv at antage en Forsvarer, thi hvor mange menige Soldater, ja, man kan sige, hvor mange Underofficerer, og maaske hvor mange Løjtnanter, selv efter Lønforhøjelsen, ville være i Stand til at tage en Forsvarer, naar de selv skulle betale ham — i alle Tilfælde, enten de frikendes eller dømmes? I hvert Fald for Underofficerer og menige falder Betydningen af Retten til at tage Forsvarer for en meget stor Del bort, hvis de selv skulle betale Forsvareren.

Der er en Række Punkter, hvor jeg i hvert Fald maa henstille til Udvalget, at det omformer dette Lovforslag og udvikler det. For øvrigt er jeg ganske enig med den nuværende højtærede Trafikminister i, hvad han udtalte under Begrundelsen af Forespørgselen i 1896. Der er maaske nogle af de ærede Medlemmer, f. Eks. Ordføreren eller Ministeren, der nu ville staa op og bebrejde mig, at jeg bruger saadanne Ord som Lapperi og Lapperier, men saa siger jeg, at jeg her har en god Forgænger. Thi den nuværende Trafikminister talte selv om Lapperier, da han fremsatte Forespørgselen i 1896. Jeg bruger i saa Henseende ikke stærkere Udtryk end han, som nu er Forsvarsministerens Kollega, den Gang brugte. Han sagde netop med Hensyn til Spørgsmaalet, om man ikke kunde afhjælpe de allerværste Skavanker, følgende — det findes i Folke-tingstidende for 1895—96, Sp. 2481 —: „Der kunde saa være Anledning til at prøve at lappe videre“ — at lappe videre! — „og navnlig tage foruden Forsvaret tillige Appellinstansen med, men jo mere vi arbejde os ind i Sagen“ — det var de daværende Forespørgere, der forespurgte den daværende Regering paa Venstrereform-